

Debut regizoral la Operă

(Costin Popa – 31 mai 2009)

De această dată, prima scenă lirică națională a bătut recordul. Guinness Book o așteaptă. Nici în ziua premierei noii producții cu **Don Pasquale**, pe website-ul propriu nu a fost anunțată distribuția spectacolului. Stilul arbitrar al Operei bucureștene continuă. S-au tras infinite semnale, criticând faptul că interpreții premierelor sunt anunțați cu doar două zile înainte. Acum a fost un... progres! Publicul a aflat soliștii serii din fluturașul de sală, in loco. Vina este distribuită, administrativ și artistic, între conducere, dirijor și, totuși, regizor. Acestea sunt persoanele care ar fi trebuit să decidă din timp. Nu există scuză! Cum putem să ne împlinim vocația europeană (sună prețios, nu?) cu asemenea carențe organizatorice? După experiența de până acum, sunt convins că și peste un an, și peste doi, tot așa va fi.

Este lesne de presupus că alegerea titlului donizettian ca ultimă premieră a stagiunii s-a făcut motivat de acoperirea cu voci potrivite. Poate fi așa, deși... Mai lipsită de logică este însă programarea unicelor două spectacole chiar înainte de vacanța de vară, cu perspectiva neefectuării unui rodaj corespunzător și cu pericolul ca munca de pregătire să fie parțial irosită iar reîmprospătarea din toamnă să fie mai anevoioasă. Plus că și publicul ar fi dorit să vadă rapid, în număr cât mai mare, noua producție. Nu pentru el a fost făcută?

Foarte tânărul regizor Rareș Zaharia, galonat după asistența la mizanscenele lui Silviu Purcărete, se află la prima sa montare de operă. Este un debut și faptul se vede. Pe lângă talentul său evident, propune câteva lucruri care par alipite forțat și neintegrate contextual. Mă gândesc la personajele comediei dell'arte, Pantalone, Arlecchino, Colombina și Scapino, introduse suplimentar în acțiune, la evoluțiile pe scenă a unor operatori de film care proiectează câteva pelicule mute, suprapuse pleonastic pe povestirea Norinei, de exemplu. Da, ne aflăm într-un mare studio de film, poate Hollywood, poate Cinecittà, iar Don Pasquale este chiar boss-ul, atotputernicul producător, omul cu banii. În mare, ideea translării acțiunii nu e rea și varianta lui Zaharia poate, cu rezervele formulate, să funcționeze. Deși mă gândesc că un producător hollywoodian nu poate fi păcălit chiar așa ușor de o vedetă, cât ar fi ea de superbă... Dar, mai știi...?

În decorurile austere, de criză, ale Adrianei Urmuzescu (semnatară a unor frumoase costume), eroii se mișcă cu naturalețe și personajele sunt bine conturate. Regizorul a știut să le creeze chipurile și să le manevreze eficient. Dar dacă accept depărtarea eroului titular de tradiția buffo, cred totuși că basul Sorin Drăniceanu (voce pătrunzătoare dar cu perceptibil grad de uzură) ar fi trebuit să lucreze mai mult la rafinamente de expresie și atitudine. Să nu uităm că vorbim de o operă comică și dacă renunțăm la comicul de tușă groasă, măcar să-l înlocuim cu unul subtil.

Doctorul Malatesta a fost baritonul Florin Simionca, un glas nu foarte amplu dar cu timbralitate plăcută. Simpaticul Notar l-a avut ca succulent interpret pe baritonul Vasile Chișiu.

Sigur că, așa cum a și trebuit, vedeta din cetatea filmului s-a identificat cu vedeta spectacolului, soprana Irina Iordăchescu, în rolul Norinei. Este clar că spre ea s-a îndreptat toată atenția realizatorilor, cu costume multe și extravagante, coafuri diverse și spectaculoase. Ca pentru un star. Artista a cântat și a jucat excelent.

La pupitru, tânărul și promițătorul șef de orchestră Tiberiu Soare a dirijat cu vervă și spumă, atent și echilibrat. Așa încât, mi-ar fi plăcut ca uvertura să-și urmeze drumul ei propriu către spectator, direct, neabătut, fără ca atenția să fie distrasă de evoluția personajelor inventate de regizor. În primul act, sonoritățile au fost întrucâtva excesive și inconfortabile pentru soliști. Foarte bună, pregătirea corului. O datorăm neobositului maestru Stelian Olariu.

În ceea ce-l privește pe interpretul lui Ernesto, tenorul Valentin Racoveanu a avut o prestație atât de lamentabilă încât prin actul al II-lea cineva din sală a strigat Rușine! La Scala din Milano, tenorul anunțat titular pentru premiera cu **Don Carlos**, Giuseppe Filianoti, a fost înlocuit după ultima repetiție generală, stârnind un mare scandal, nu atât din partea celui recuzat, cât din partea criticilor și jurnaliștilor care au învinuit conducerea teatrului că nu s-a orientat mai din timp. Atunci, directorul general Stéphane Lissner a luat vina asupra sa, absolvindu-l pe primul responsabil, dirijorul Daniele Gatti. La noi cine-și asumă răspunderea pentru distribuirea lui Valentin Racoveanu? Dacă presupunem că tenorul ar fi suferit o indispoziție vocală fulgerătoare sau un atac al H1N1, ar fi trebuit înlocuit pe moment sau cel puțin făcut un anunț de prevenire a publicului. Dar, cum nu s-a gândit nimeni...